

САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАНГИЙН АУДИТ

Архангай аймгийн Татварын газрын 2024 оны санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн аудитын хураангуй тайлан

Аудитын код: АРА-2025/21/НА-СТА-ТШЗ

Цахим хуудас
www.Open.audit.mn
Архангай аймаг
2025 он

Дарга, Тэргүүлэх аудитор Т.Байгалмаа
Утас: 7033-3141
Цахим хаяг: Baigalmaat@audit.gov.mn
Аудитын менежер Д.Нэргүйбаатар
Утас: 7033-2860
Цахим хаяг: Nerguibaatar@audit.gov.mn
Аудитор Н.Энхчимэг
Утас: 7033-3019
Цахим хаяг: Enkhchimegn@audit.gov.mn

Энэхүү аудитын тайлантай холбоотой нэмэлт мэдээллийг дээрх хаягаар авна уу.

1.ХАРААТ БУС АУДИТОРЫН ДҮГНЭЛТ

АРХАНГАЙ АЙМАГ ДАХЬ ТӨРИЙН АУДИТЫН ГАЗАР

Нутгийн захиргааны ордон, А корпус, 2 дугаар баг,
Эрдэнэбулган сум, Архангай аймаг, 65139,
Утас/Факс: (976) 7033 3141,
Цахим шуудан: arkhangai@audit.gov.mn

2025.02.25 № 76
танай _____-ны № _____-т

АРХАНГАЙ АЙМГИЙН ТАТВАРЫН
ГАЗРЫН ДАРГА Б.ЭРДЭНЭБИЛЭГ ТАНАА

Өөрчлөлтгүй дүгнэлт

Төрийн аудитын тухай хуулийн 6 дугаар зүйлийн 6.3.1, 8 дугаар зүйлийн 8.1, Төсвийн тухай хуулийн 8 дугаар зүйлийн 8.9.1-д заасны дагуу Архангай аймгийн Татварын газрын 2024 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөрх санхүүгийн байдал, санхүүгийн үр дүн, цэвэр хөрөнгө/өмчийн өөрчлөлт, мөнгөн гүйлгээний тайлан, тодруулгууд болон төсвийн гүйцэтгэлд аудит хийлээ.

Бидний дүгнэлтээр санхүүгийн тайлангууд нь 2024 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрийн санхүүгийн байдал болон тайлант жилийн эцсээрх санхүүгийн үр дүн, мөнгөн гүйлгээ, төсвийн гүйцэтгэлийг бүх материаллаг талаар нь Төсвийн тухай хууль, Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хууль, Улсын секторын нягтлан бодох бүртгэлийн олон улсын стандартын дагуу үнэн зөв илэрхийлсэн байна.

Дүгнэлтийн үндэслэл

Төрийн аудитын байгууллага аудит хийхдээ Аудитын дээд байгууллагын олон улсын стандарт, түүнд нийцүүлэн Монгол Улсын Ерөнхий аудиторын баталсан журам, зааврын дагуу гүйцэтгэж, аудит хийгдэх байгууллагаас хараат бус, аудиторын ёс зүйн үүрэг хариуцлагыг биелүүлж ажилласан. Бидний цуглуулсан хангалттай бөгөөд зохистой аудитын нотолгоо нь дүгнэлт өгөх үндэслэл болно.

Аудитын гол асуудал

Тайлант онд татвар хураалт, орлого бүрдүүлэлт хөтөлбөрийн 5 арга хэмжээг хэрэгжүүлэхээр улсын төсвөөс 2,128,233.0 мянган төгрөгийн санхүүжилтийг авч, 2,112,288.6 мянган төгрөг зарцуулж, улсын төсөвт 15,944.4 мянган төгрөгийг буцаан төвлөрүүлсэн байна.

Бусад асуудлын хэсэг

Тус байгууллагын 2024 оны гүйцэтгэлийн төлөвлөгөөнд 5 үндсэн зорилтын хүрээнд 36 арга хэмжээг хэрэгжүүлэхээр төлөвлөж, дэвшүүлсэн зорилт, төлөвлөсөн арга хэмжээний хэрэгжилтийг Татварын ерөнхий газарт хүргүүлсэн байна.

Санхүүгийн тайланд төсвийн захирагчийн хүлээх үүрэг, хариуцлага

Төсвийн захирагч санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлийг Төсвийн тухай хууль, Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хууль, Улсын секторын нягтлан бодох бүртгэлийн олон улсын стандартын дагуу үнэн зөв бэлтгэж толилуулах үүрэгтэй.

Санхүүгийн тайланг залилан эсвэл алдааны улмаас үүсэх материаллаг буруу илэрхийлэлгүй бэлтгэхэд шаардлагатай гэж үзсэн дотоод хяналтыг тодорхойлж, хэрэгжүүлэх үүрэг хариуцлага хүлээнэ.

Төрийн аудитын байгууллагын үүрэг, хариуцлага

Төрийн аудитын байгууллага залилан эсвэл алдааны улмаас үүсэх материаллаг буруу илэрхийллээс санхүүгийн тайлан бүхэлдээ ангид эсэх талаарх үндэслэлтэй баталгаажуулалт олж авах, дүгнэлт, зөвлөмж бүхий аудитын тайлан гаргах зорилготой.

Үндэслэлтэй баталгаажуулалт нь дээд түвшнийх боловч үнэмлэхүй түвшний баталгаажуулалт биш бөгөөд АДБОУС-ын дагуу хийсэн аудитаар бүх материаллаг буруу илэрхийлэл бүрийг илрүүлнэ гэсэн баталгаа болохгүй юм.

Буруу илэрхийлэл нь залилан эсвэл алдаанаас үүсэж болох бөгөөд дангаараа эсвэл нийлээд уг санхүүгийн тайланд үндэслэн гарах хэрэглэгчдийн эдийн засгийн шийдвэрт нөлөөлөх үндэслэлтэй байвал материаллаг гэж үздэг.

ДАРГА,
ТЭРГҮҮЛЭХ АУДИТОР

Т.БАЙГАЛМАА

2.АУДИТ ХИЙСЭН САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАН, ТӨСВИЙН ГҮЙЦЭТГЭЛ

2.1 Аудит хийсэн санхүүгийн байдлын тайлан

2024 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөр дуусвар болсон

/ төгрөгөөр /

Дансны код	Балансын зүйл	Эхний үлдэгдэл	Эцсийн үлдэгдэл
1	ЭРГЭЛТИЙН ХӨРӨНГИЙН ДҮН	54,345,016.61	34,205,595.74
31	МӨНГӨН ХӨРӨНГӨ	20,080,000.00	15,240,000.00
312	Банкинд байгаа бэлэн мөнгө	20,080,000.00	15,240,000.00
3121	Төгрөг	20,080,000.00	15,240,000.00
31215	Нэмэлт санхүүжилтийн харилцах	20,080,000.00	15,240,000.00
35	БАРАА МАТЕРИАЛ	34,265,016.61	18,965,595.74
354	Хангамжийн материал	34,265,016.61	18,965,595.74
35410	Бичиг хэргийн материал	824,000.00	521,000.00
35420	Аж ахуйн материал	32,713,546.61	17,505,671.00
35440	Түлш, шатах тослох материал	701,510.00	914,284.74
35470	Бусад хангамжийн материал	25,960.00	24,640.00
2	ЭРГЭЛТИЙН БУС ХӨРӨНГИЙН ДҮН	392,720,303.37	349,026,950.26
39	ҮНДСЭН ХӨРӨНГӨ	392,720,303.37	349,026,950.26
392	Биет хөрөнгө	363,510,303.37	319,816,950.26
39201	Барилга, байгууламж, орон сууц	287,254,097.44	287,254,097.44
39202	Хуримтлагдсан элэгдэл	-60,997,368.00	-72,347,423.84
39203	Авто-тээврийн хэрэгсэл	104,000,000.00	104,000,000.00
39204	Хуримтлагдсан элэгдэл	-61,126,655.57	-71,549,025.29
39205	Машин тоног төхөөрөмж(компьютер)	239,945,844.98	238,883,693.12
39206	Хуримтлагдсан элэгдэл	-146,431,519.34	-167,176,125.64
39207	Тавилга, аж ахуйн эд хогшил	28,522,712.00	26,563,108.00
39208	Хуримтлагдсан элэгдэл	-27,656,808.14	-25,811,373.53
393	Биет бус хөрөнгө	29,210,000.00	29,210,000.00
39301	Програм хангамж	309,611.72	309,611.72
39302	Хуримтлагдсан элэгдэл	-309,611.72	-309,611.72
39303	Бусад биет бус хөрөнгө	29,210,000.00	29,210,000.00
3	НИЙТ ХӨРӨНГИЙН ДҮН III=I+II	447,065,319.98	383,232,546.00
5	ЦЭВЭР ХӨРӨНГӨ ӨМЧИЙН ДҮН	447,065,319.98	383,232,546.00
51	Засгийн газрын хувь оролцоо	447,065,319.98	383,232,546.00
511	Засгийн газрын оруулсан капитал /Засгийн газрын сан/ орон нутгийн сан	541,027,994.00	541,027,994.00
51101	Өмч: - төрийн	541,027,994.00	541,027,994.00
512	Хуримтлагдсан үр дүн	-96,742,653.49	-160,575,427.47
51210	Өмнөх үеийн үр дүн	-50,489,407.16	-96,742,653.49
51220	Тайлант үеийн үр дүн	-46,253,246.33	-63,832,773.98
51300	Хөрөнгийн дахин үнэлгээний зөрүү	2,779,979.47	2,779,979.47
6	ӨР ТӨЛБӨР, ЦЭВЭР ХӨРӨНГӨ ӨМЧИЙН ДҮН VI=IV+V	447,065,319.98	383,232,546.00

2.2 Аудит хийсэн санхүүгийн үр дүнгийн тайлан

2024 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөр дуусвар болсон

/ төгрөгөөр /

Дансны код	Балансын зүйл	Өмнөх он	Тайлант он
1	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ОРЛОГЫН ДҮН (I)	1,688,720,717.51	2,258,817,200.00
12	ТАТВАРЫН БУС ОРЛОГО	30,816,501.51	35,387,000.00
120	Нийтлэг татварын бус орлого	30,816,501.51	35,387,000.00
120009	Бусад орлого	29,528,715.51	35,237,000.00
120010	Үнэ төлбөргүй хүлээн авсан орлого	1,287,786.00	150,000.0
13	ТУСЛАМЖ, САНХҮҮЖИЛТИЙН ОРЛОГО	1,657,904,216.00	2,223,430,200.00
1310	Улсын төвлөрсөн төсвөөс	1,652,537,000.00	2,128,233,000.00
131001	Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт	1,652,537,000.00	2,128,233,000.00

Архангай аймгийн Татварын газрын 2024 оны санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн аудитын хураангуй тайлан

1311	Нэмэлт санхүүжилтийн орлого	5,367,216.00	95,197,200.00
131103	ЗГНХ,ЗДНХөрөнгө,түүнтэй адилтгах ангилалдаагүй нөөц хөрөнгөөс тухайн төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө	5,367,216.00	10,645,000.00
131104	Дээд шатны төсвийн захирагчийн төсөвт тусгагдсан төсвөөс доод шатны төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө	0.00	84,552,200.00
2	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЗАРДЛЫН ДҮН	1,734,853,903.84	2,321,186,496.78
21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	1,734,853,903.84	2,321,186,496.78
210	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	1,550,232,036.33	2,139,684,385.79
2101	Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил	1,123,808,895.06	1,642,322,960.84
210101	Үндсэн цалин	546,626,392.42	776,013,839.37
210102	Нэмэгдэл цалин	217,389,859.27	439,349,503.65
210103	Унаа хоолны хөнгөлөлт	68,095,148.10	67,296,000.00
210104	Урамшуулал	291,697,495.27	359,663,617.82
2102	Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл	159,540,879.06	204,858,185.13
210201	Тэтгэврийн даатгал	96,804,481.27	139,883,404.76
210202	Тэтгэмжийн даатгал	29,051,825.66	16,361,008.68
210203	ҮОМШ өвчний даатгал	8,986,059.23	8,117,803.95
210204	Ажилгүйдлын даатгал	3,258,513.85	8,038,977.68
210205	Эрүүл мэндийн даатгал	21,439,999.05	32,456,990.06
2103	Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал	45,601,326.00	44,755,202.33
210301	Гэрэл цахилгаан	2,200,000.00	2,419,880.00
210302	Түлш, халаалт	40,406,400.00	40,406,400.00
210303	Цэвэр, бохир ус	2,994,926.00	1,928,922.33
2104	Хангамж, бараа материалын зардал	27,184,026.40	45,036,680.87
210401	Бичиг хэрэг	11,577,420.00	6,708,890.00
210402	Тээвэр шатахуун	4,870,681.00	10,022,825.26
210403	Шуудан холбоо, интернэтийн төлбөр	3,890,665.40	4,038,801.00
210405	Хог хаягдал зайлуулах, хортон мэрэгчдийн устгал, ариутгал	300,000.00	300,000.00
210406	Бага үнэтэй, түргэн элэгдэх, ахуйн эд зүйлс	6,545,260.00	23,966,164.61
2105	Нормативт зардал	0.00	578,900.00
210503	Нормын болон дүрэмт хувцас, зөөлөн эдлэл	0.00	578,900.00
2106	Эд хогшил, урсгал засварын зардал	35,355,100.00	17,194,300.00
210601	Багаж, техник хэрэгсэл	0.00	1,600,000.00
210604	Урсгал засвар	35,355,100.00	15,594,300.00
2107	Томилолт, зочны зардал	7,167,200.00	18,032,000.00
210702	Дотоод албан томилолт	7,167,200.00	18,032,000.00
2108	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж	83,269,992.97	96,572,480.71
210801	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж	77,308,000.97	95,523,417.71
210803	Даатгалын үйлчилгээ	873,200.00	877,100.00
210804	Тээврийн хэрэгслийн татвар	147,582.00	147,582.00
210805	Тээврийн хэрэгслийн оношилгоо	44,000.00	22,000.00
210806	Мэдээлэл, технологийн үйлчилгээ	4,880,000.00	0.00
210807	Газрын төлбөр	17,210.00	2,381.00
2109	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	68,304,616.84	70,333,675.91
210902	Хичээл үйлвэрлэлийн дадлага хийх	1,480,150.00	4,901,800.00
210903	Үндсэн хөрөнгийн элэгдэл хорогдлын зардал	66,824,466.84	65,431,875.91
213	УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ	184,621,867.51	181,502,110.99
2132	Бусад урсгал шилжүүлэг	93,870,500.00	165,325,700.00
213204	Ажил олгогчоос олгох бусад тэтгэмж, урамшуулал	17,482,000.00	16,840,000.00
213207	Тэтгэвэрт гарахад олгох нэг удаагийн мөнгөн тэтгэмж	69,488,500.00	0.00
213208	ХОН-т тогтвор суурьшилтэй ажилласан албан хаагчдад төрөөс үзүүлэх дэмжлэг	0.00	143,685,700.00

Архангай аймгийн Татварын газрын 2024 оны санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн аудитын хураангуй тайлан

213209	Нэг удаагийн тэтгэмж, шагнал урамшуулал	6,900,000.00	4,800,000.00
2133	Улсын төсвөөс олгосон санхүүжилт, шилжүүлэг	90,751,367.51	16,176,410.99
213303	Төвлөрүүлэх шилжүүлэг	90,751,367.51	16,176,410.99
3	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ҮР ДҮН (3)=(1)-(2)	-46,133,186.33	-62,369,296.78
225	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ БУС ЗАРДЛЫН ДҮН	120,060.00	1,463,477.20
225001	Үндсэн хөрөнгө данснаас хассаны гарз	120,060.00	1,463,477.20
4	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ БУС ҮР ДҮН (4)=(145-225)	-120,060.00	-1,463,477.20
5	НИЙТ ҮР ДҮН (5)=(3)+(4)	-46,253,246.33	-63,832,773.98

2.3 Аудит хийсэн мөнгөн гүйлгээний тайлан

2024 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөр дуусвар болсон

/төгрөгөөр/

Дансны код	Үзүүлэлт	Өмнөх он	Тайлант он
1	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ МӨНГӨН ОРЛОГЫН ДҮН (I)	1,677,939,216.00	2,235,465,200.00
12	ТАТВАРЫН БУС ОРЛОГО	20,035,000.00	12,035,000.00
120	Нийтлэг татварын бус орлого	20,035,000.00	12,035,000.00
120009	Бусад орлого	20,035,000.00	12,035,000.00
13	ТУСЛАМЖ, САНХҮҮЖИЛТИЙН ОРЛОГО	1,657,904,216.00	2,223,430,200.00
1310	Улсын төвлөрсөн төсвөөс	1,652,537,000.00	2,128,233,000.00
131001	Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт	1,652,537,000.00	2,128,233,000.00
1311	Нэмэлт санхүүжилтийн орлого	5,367,216.00	95,197,200.00
131103	ЗГНХ,ЗДНХөрөнгө,түүнтэй адилтгах ангилалдаагүй нөөц хөрөнгөөс тухайн төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө	5,367,216.00	10,645,000.00
131104	Дээд шатны төсвийн захирагчийн төсөвт тусгагдсан төсвөөс доод шатны төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө	0.00	84,552,200.00
2	НИЙТ ЗАРЛАГА ба ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН	1,668,588,652.00	2,240,305,200.00
21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	1,668,588,652.00	2,240,305,200.00
210	БАРАА, ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	1,483,966,784.49	2,059,035,081.76
2101	Цалин, хөлс болон нэмэгдэл урамшил	1,141,558,496.68	1,642,469,615.79
210101	Үндсэн цалин	546,626,392.42	776,013,839.37
210102	Нэмэгдэл	235,139,460.89	439,555,719.80
210103	Унаа хоолны Хөнгөлөлт	68,095,148.10	67,296,000.00
210104	Урамшуулал	291,697,495.27	359,604,056.62
2102	Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл	141,791,277.44	204,943,522.93
210201	Тэтгэврийн даатгал	96,804,481.27	139,883,404.76
210202	Тэтгэмжийн даатгал	11,302,224.04	16,370,962.16
210203	ҮОМШӨ-ний даатгал	8,986,059.23	8,122,780.18
210204	Ажилгүйдлийн даатгал	2,247,964.85	8,103,515.11
210205	Эрүүл мэндийн даатгал	22,450,548.05	32,462,860.72
2103	Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал	45,601,326.00	44,755,202.33
210301	Гэрэл, цахилгаан	2,200,000.00	2,419,880.00
210302	Түлш, халаалт	40,406,400.00	40,406,400.00
210303	Цэвэр, бохир ус	2,994,926.00	1,928,922.33
2104	Хангамж, бараа материалын зардал	18,777,141.40	26,831,660.00
210401	Бичиг хэрэг	4,039,300.00	4,900,000.00
210402	Тээвэр, шатахуун	5,547,216.00	10,235,600.00
210403	Шуудан, холбоо, интернэтийн төлбөр	3,890,665.40	3,996,891.00
210405	Хог хаягдал зайлуулах, хортон мэрэгчдийн устгал, ариутгал	300,000.00	300,000.00
210406	Бага үнэтэй, түргэн элэгдэх, ахуйн эд зүйлс	4,999,960.00	7,399,169.00

Архангай аймгийн Татварын газрын 2024 оны санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн аудитын хураангуй тайлан

2106	Эд хогшил, урсгал засварын зардал	35,842,000.00	17,207,300.00
210601	Багаж, техник, хэрэгсэл	0.00	1,600,000.00
210604	Урсгал засвар	35,842,000.00	15,607,300.00
2107	Томилолт, зочны зардал	7,167,200.00	18,032,000.00
210702	Дотоод албан томилолт	7,167,200.00	18,032,000.00
2108	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж	86,239,192.97	99,817,480.71
210801	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж	80,157,200.97	98,768,417.71
210803	Даатгалын үйлчилгээ	873,200.00	877,100.00
210804	Тээврийн хэрэгслийн татвар	147,582.00	147,582.00
210805	Тээврийн хэрэгслийн оношилгоо	44,000.00	22,000.00
210806	Мэдээлэл, технологийн үйлчилгээ	5,000,000.00	0.00
210807	Газрын төлбөр	17,210.00	2,381.00
2109	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	6,990,150.00	4,978,300.00
210902	Хичээл үйлдвэрлэлийн дадлага хийх	6,990,150.00	4,978,300.00
213	УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ	184,621,867.51	181,270,118.24
2132	Бусад урсгал шилжүүлэг	93,870,500.00	165,325,700.00
213204	Ажил олгогчоос олгох бусад тэтгэмж, урамшуулал	17,482,000.00	16,840,000.00
213207	Тэтгэвэрт гарахад олгох нэг удаагийн мөнгөн тэтгэмж	69,488,500.00	0.00
213208	Хөдөө орон нутагт тогтвор суурьшилтэй ажилласан албан хаагчдад төрөөс үзүүлэх дэмжлэг	0.00	143,685,700.00
213209	Нэг удаагийн тэтгэмж, шагнал урамшуулал	6,900,000.00	4,800,000.00
2133	Улсын төсвөөс олгосон санхүүжилт, шилжүүлэг	90,751,367.51	15,944,418.24
213303	Төвлөрүүлэх шилжүүлэг	90,751,367.51	15,944,418.24
3	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (3)=(1)-(2)	9,350,564.00	-4,840,000.00
8	НИЙТ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ	9,350,564.00	-4,840,000.00
9	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эхний үлдэгдэл	12,600,000.00	20,080,000.00
10	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эцсийн үлдэгдэл	20,080,000.00	15,240,000.00

2.4 Аудит хийсэн цэвэр хөрөнгө/өмчийн өөрчлөлтийн тайлан

2024 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөр дуусвар болсон

/төгрөгөөр/

Код	Үзүүлэлт	Засгийн газрын оруулсан капитал	Дахин үнэлгээний нөөц	Хуримтлагдсан үр дүн	Засгийн газрын хувь оролцооны нийт дүн
4-01	2022 оны 12-р сарын 31-ээрх үлдэгдэл	541,027,994.00	2,779,979.47	-50,489,407.16	493,318,566.31
4-03	Дахин илэрхийлсэн үлдэгдэл	541,027,994.00	2,779,979.47	-50,489,407.16	493,318,566.31
4-08	Тайлант үеийн үр дүн	0.00	0.00	-46,253,246.33	-46,253,246.33
4-01	2023 оны 12-р сарын 31-ээрх үлдэгдэл	541,027,994.00	2,779,979.47	-96,742,653.49	447,065,319.98
4-03	Дахин илэрхийлсэн үлдэгдэл	541,027,994.00	2,779,979.47	-96,742,653.49	447,065,319.98
4-08	Тайлант үеийн үр дүн	0.00	0.00	-63,832,773.98	-63,832,773.98
4-01	2024 оны 12-р сарын 31-ээрх үлдэгдэл	541,027,994.00	2,779,979.47	160,575,427.47	383,232,546.00

2.5 Аудит хийсэн төсвийн гүйцэтгэлийн тайлан

2024 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөр дуусвар болсон

/ төгрөгөөр /

Эдийн засгийн ангилал	Төлөвлөгөө	Төсвийн гүйцэтгэл	Зөрүү	Хувь
НИЙТ ЗАРЛАГА ба ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН	2,128,233,000.00	2,112,288,581.76	15,944,418.24	99.3
УРСГАЛ ЗАРДАЛ	2,128,233,000.00	2,112,288,581.76	15,944,418.24	99.3
БАРАА, ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	1,981,907,300.00	1,966,237,881.76	15,669,418.24	99.2
Цалин, хөлс болон нэмэгдэл урамшил	1,580,659,100.00	1,568,645,434.79	12,013,665.21	99.2
Үндсэн цалин	684,442,300.00	776,013,839.37	-91,571,539.37	113.4
Нэмэгдэл цалин	413,533,400.00	365,731,538.80	47,801,861.20	88.4
Унаа хоолны Хөнгөлөлт	81,269,600.00	67,296,000.00	13,973,600.00	82.8
Урамшуулал	401,413,800.00	359,604,056.62	41,809,743.38	89.6
Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл	197,231,600.00	195,715,503.93	1,516,096.07	99.2
Тэтгэврийн даатгал	135,752,800.00	133,642,316.45	2,110,483.55	98.4
Тэтгэмжийн даатгал	15,369,600.00	15,620,720.16	-251,120.16	100.0
ҮОМШӨ-ний даатгал	7,684,900.00	7,747,660.18	-62,760.18	100.0
Ажилгүйдлийн даатгал	7,684,900.00	7,728,395.11	-43,495.11	100.0
Эрүүл мэндийн даатгал	30,739,400.00	30,976,412.03	-237,012.03	100.0
Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал	46,206,500.00	44,755,202.33	1,451,297.67	96.9
Гэрэл, цахилгаан	2,600,000.00	2,419,880.00	180,120.00	93.1
Түлш, халаалт	40,406,500.00	40,406,400.00	100.00	100.0
Цэвэр, бохир ус	3,200,000.00	1,928,922.33	1,271,077.67	60.3
Хангамж, бараа материалын зардал	25,500,000.00	25,496,060.00	3,940.00	100.0
Бичиг хэрэг	4,900,000.00	4,900,000.00	0.00	100.0
Тээвэр, шатахуун	8,900,000.00	8,900,000.00	0.00	100.0
Шуудан, холбоо, интернэтийн төлбөр	4,000,000.00	3,996,891.00	3,109.00	99.9
Хог хаягдал зайлуулах, хортон мэрэгчдийн устгал, ариутгал	300,000.00	300,000.00	0.00	100.0
Бага үнэтэй, түргэн элэгдэх, ахуйн эд зүйлс	7,400,000.00	7,399,169.00	831.00	100.0
Эд хогшил, урсгал засварын зардал	14,609,900.00	14,542,900.00	67,000.00	99.5
Багаж, техник, хэрэгсэл	1,609,900.00	1,600,000.00	9,900.00	99.4
Урсгал засвар	13,000,000.00	12,942,900.00	57,100.00	99.6
Томиллолт, зочны зардал	18,192,000.00	18,032,000.00	160,000.00	99.1
Дотоод албан томиллолт	18,192,000.00	18,032,000.00	160,000.00	99.1
Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж	94,508,200.00	94,072,480.71	435,719.29	99.5
Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж	93,422,200.00	93,023,417.71	398,782.29	99.6
Даатгалын үйлчилгээ	877,100.00	877,100.00	0.00	100.0
Тээврийн хэрэгслийн татвар	147,600.00	147,582.00	18.00	100.0
Тээврийн хэрэгслийн оношилгоо	44,000.00	22,000.00	22,000.00	50.0
Газрын төлбөр	17,300.00	2,381.00	14,919.00	13.8
Бараа үйлчилгээний бусад зардал	5,000,000.00	4,978,300.00	21,700.00	99.6
Хичээл үйлдвэрлэлийн дадлага	5,000,000.00	4,978,300.00	21,700.00	99.6
УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ	146,325,700.00	146,050,700.00	275,000.00	99.8

Архангай аймгийн Татварын газрын 2024 оны санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн аудитын хураангуй тайлан

Засгийн газрын урсгал шилжүүлэг	0.00	-35,000.00	35,000.00	0.0
Засгийн газрын дотоод шилжүүлэг	0.00	-35,000.00	35,000.00	0.0
Бусад урсгал шилжүүлэг	146,325,700.00	146,085,700.00	240,000.00	99.8
ХОН-т тогтвор суурьшилтай ажилласан албан хаагчдад төрөөс үзүүлэх дэмжлэг	143,685,700.00	143,685,700.00	0.00	100.0
Нэг удаагийн тэтгэмж, шагнал урамшуулал	2,640,000.00	2,400,000.00	240,000.00	90.9
ЗАРДЛЫГ САНХҮҮЖҮҮЛЭХ ЭХ ҮҮСВЭР	2,128,233,000.00	2,112,323,581.76	19,909,418.24	99.3
УЛСЫН ТӨСВӨӨС САНХҮҮЖИХ	2,128,233,000.00	2,112,288,581.76	15,944,418.24	99.3
Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт	2,128,233,000.00	2,112,288,581.76	15,944,418.24	99.3
Бусад орлого	0.00	35,000.00	-35,000.00	0.0
Бүх цэвэр мөнгөн гүйлгээ	0.00	35,000.00	-35,000.00	0.0
Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эхний үлдэгдэл		20,080,000.00	-20,080,000.00	-
Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эцсийн үлдэгдэл		15,240,000.0	-15,240,000.0	-
АЖИЛЛАГСАДЫН ТОО	42.00	42.00	0.00	100.0
Удирдах ажилтан	1.00	1.00	0.00	100.0
Гүйцэтгэх ажилтан	37.00	37.00	0.00	100.0
Үйлчлэх ажилтан	4.00	4.00	0.00	100.0

2.6 Аудит хийсэн нэмэлт төсвийн гүйцэтгэлийн тайлан

2024 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөр дуусвар болсон

/ төгрөгөөр /

Дансны код	Үзүүлэлт	Гүйцэтгэл
	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эхний үлдэгдэл	0.00
I	НИЙТ ЗАРЛАГА ба ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН	95,197,200.00
21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	95,197,200.00
210	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	92,797,200.00
2101	Цалин, хөлс болон нэмэгдэл урамшил	73,824,181.00
210102	Нэмэгдэл	73,824,181.00
2102	Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл	9,228,019.00
210201	Тэтгэврийн даатгал	6,241,088.31
210202	Тэтгэмжийн даатгал	750,242.00
210203	ҮОМШӨ-ний даатгал	375,120.00
210204	Ажилгүйдлийн даатгал	375,120.00
210205	Эрүүл мэндийн даатгал	1,486,448.69
2104	Хангамж, бараа материалын зардал	1,335,600.00
210402	Тээвэр, шатахуун	1,335,600.00
2106	Эд хогшил, урсгал засварын зардал	2,664,400.00
210604	Урсгал засвар	2,664,400.00
2108	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж	5,745,000.00
210801	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж	5,745,000.00
2132	Бусад урсгал шилжүүлэг	2,400,000.00
213209	Нэг удаагийн тэтгэмж, шагнал урамшуулал	2,400,000.00
1311	Нэмэлт санхүүжилтийн орлого	95,197,200.00
131103	ЗГНХ,ЗДНХөрөнгө,түүнтэй адилтгах ангилагдаагүй нөөц хөрөнгөөс тухайн төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө	10,645,000.00
131104	Дээд шатны төсвийн захирагчийн төсөвт тусгагдсан төсвөөс доод шатны төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө	84,552,200.00

5. АУДИТЫН ИЛРҮҮЛЭЛТ

Аудитаар алдаа¹ илрээгүй бөгөөд нийт **75,871.1** мянган төгрөгийн зөрчил² илэрсэн зөрчлийг арилгуулах 2 албан шаардлага хүргүүлээ

Аудитаар илэрсэн залруулагдаагүй 72,871.1 мянган төгрөгийн зөрчлийг шинж чанарын хувьд материаллаг бусаар, 3,000.0 мянган төгрөгийн зөрчлийг материаллаг алдаагаар тооцсон ба материаллаг зөрчил нь бидний тогтоосон гүйцэтгэлийн материаллаг байдлын дүн 23,942.6 мянган төгрөгөөс бага байх тул **Өөрчлөлтгүй** дүгнэлт өглөө.

5.2 Албан шаардлага

5.2.1. Татварын ерөнхий газрын даргын 2024 оны 12 дугаар сарын 26-ны өдрийн А/266 дугаар тушаалаар байгууллагын даргад 3,085.7 мянган төгрөг, аймгийн Татварын газрын даргын А/58 дугаар тушаалаар байгууллагын 37 албан хаагчдад 69,784.4 мянган төгрөг нийт 72,871.1 мянган төгрөгийн нэг сарын цалинтай тэнцэх хэмжээний урамшууллыг цалингийн зардлын хэмнэлт болон ТЕГ-аас оны эцэст тус зардалд хуваарилсан санхүүжилтээс олгосон байна.

Энэ нь Төсвийн тухай хуулийн 6 дугаар зүйлийн 6.4.1 дэх "Төсвийг үр ашигтай, хэмнэлттэй байхаар төлөвлөж, зарцуулах", 45 дугаар зүйлийн 45.2 дахь "Төсвийн захирагчийн төсвийн дараах зарцуулагдаагүй үлдэгдлийг төсвийн хэмнэлтэд тооцохгүй бөгөөд тухайн үлдэгдлийг тухайн шатны төсвийн ерөнхий дансанд төвлөрүүлнэ" Төрийн хэмнэлтийн тухай хуулийн 4 дүгээр зүйлийн 4.1-д "Хэмнэлтийн горим хэрэгжүүлэхэд дараах зарчмыг баримтална" гэсний 4.1.3-д "Үр ашигтай байх", 4.1.6 "Сахилга баттай байх", 4.1.9 "Хариуцлагатай байх", 45 дугаар зүйлийн 45.1.5-т "Энэ хуулийн 14.2.12, 16.5.9-т заасны дагуу зохион байгуулалтын бүтцийг шинэчлэн тогтоосны улмаас орон тоо буурсан бол түүнд ногдох цалин хөлс, бусад урсгал зардлын үлдэгдэл" гэсэн заалтыг зөрчсөн байна.

Шийдвэрлэсэн нь: Цаашид хууль тогтоомжийг мөрдөж, төсвийн зарцуулаагүй төсвийн хэмнэлтийг буцаан төвлөрүүлж, цаашид зөрчлийг давтан гаргахгүй байх албан шаардлагыг хүргүүлэв.

5.2.2. 2022 онд тус зардлаас байгууллагын барилгын конторын засварын ажлын зураг төсвийг ГИ ГА ЛАЙН ХХК-аас гүйцэтгүүлэхээр гэрээ байгуулан 1,500.0 мянган төгрөгийг шилжүүлсэн боловч засварын ажил хийгдээгүй бөгөөд барилгын материал нэмэгдсэнтэй холбоотойгоор 2024 онд Жи Эй Икс-д дахин зураг төсөв хийлгэхээр гэрээ байгуулан 3,000.0 мянган төгрөгийг шилжүүлэн гэрээний дагуу зураг төсвийг хүлээн авсан засварын ажлын төсөв батлагдаагүй байна.

Энэ нь Төсвийн тухай хуулийн 6 дугаар зүйлийн 6.4.1-д "Төсвийг үр ашигтай, хэмнэлттэй байхаар төлөвлөж, зарцуулах", Төрийн хэмнэлтийн тухай хуулийн 4 дүгээр зүйлийн 4.1-д "Хэмнэлтийн горим хэрэгжүүлэхэд дараах зарчмыг баримтална" гэсний 4.1.3-д "Үр ашигтай байх", 4.1.6 "Сахилга баттай байх", 4.1.9 "Хариуцлагатай байх" гэсэн заалтуудтай нийцэхгүй байна.

Шийдвэрлэсэн нь: Алдаа, зөрчлийг давтан гаргахгүй байх, хууль тогтоомжийг хэрэгжүүлж ажиллах албан шаардлага хүргүүлээ.

¹ Мэдээллийг тусгахгүй орхигдуулах, буруу тусган илэрхийлэх, үүнд, математик үйлдлийн алдаа, НББ-ийн бодлогыг мөрдөхөд гарсан алдаа, бодит байдлыг буруу тайлбарласан /буруу ойлгосон/, хайнга хандсан /мартсан, тэмдэглээгүй орхисон/,

² Хүчин төгөлдөр үйлчилж буй хууль тогтоомжид харшлах байгууллага, түүний удирдлага, байгууллагад ажилладаг бусад хувь хүний санаатай болон санамсаргүй үйлдэл, эс үйлдэл.

6. АУДИТААР ИЛЭРСЭН БУРУУ ИЛЭРХИЙЛЛИЙН НЭГТГЭЛ

Санхүүгийн тайлангийн аудитын зөрчлийн нэгтгэл
төгрөгөөр/

/мянган

Зөрчлийн товч утга	Нийт зөрчил		Үүнээс									
			Төлбөрийн акт		Албан шаардлага		Зөвлөмж		Хариуцлага тооцуулах албан шаардлага		Хууль, хяналтын байгууллагад шилжүүлсэн асуудал	
	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Албан тушаалтны тоо	Тоо	Дүн
Урамшуулал олгосон	1				1		-	-				
Зураг төсөв үнэ	1	3,000.0			1	3,000.0						
Нийт дүн	2	3,000.0			2	3,000.0						